

Spørsmål til bruk for å kartleggje status for kommunen sine fire roller:

Tenestyting

- Kva er sterke og svake sider ved kommunen som tenesteytar i dag?
 - Sterk side ved å ha oversikt over tjenesteområdet, både bestiller og utfører, jfr. barnevern, ploms.
 - God kostnadskontroll.
 - Kreative løsnings, spiller meir på pårørende.
 - Nærleik og tett samarbeid mellom einingane. Enno sterkare gjennom organiseringa.
 - Kan bruka foreldressressursar på ein betre måte når ein er lokalisert i nærområdet.
 - Nærleik til PPT/BV andre instansar.
 - Det er lett å få til tverrfagleg samarbeid.
 - Godt etablert helseteam/basisteam.
 - Effektiv drift
 - Fleksibilitet
 - Korte linjer og opne dørar
 - Vilje til å sjå over eigne avdelingsgrenser

 - Svak side: faglig, har kompetansebehov framover: barnevern, PPT, spes.sykepleiere mv., tiltak rundt barn med behov.
 - Svak på koordinering, forvaltning og vurdering innen tverrfaglige områder (juridisk og faglig kompetanse). Staten reduserer sine tilbud innen barnevern etc.
 - Utfordring at det er så stor grad av privatisert barnehagedrift.
 - Manglar fagseksjon skule. Organisatorisk og pedagogisk.
 - For liten kapasitet på PPT, til dømes til utredning, oppfølging, observasjonar og agretteleing.
 - Kapasiteten vert ikkje auka i tråd med folketalet.
 - For lite folketilvekst til Rosslund skule
 - Ligg lågt på forbruk (og dermed standard)
 - Forvaltningskompetanse
 - Forvaltningskapasitet
 - For mykje ad-hoc løysingar
-
- Kva er utfordringane når det gjeld venta demografisk utvikling?
 - Tilflytting, mange unge brukere med store behov, ung befolkning. Ingen eldrebølge som i landet ellers.
 - Må utvida ungdomskulekapasiteten.
 - Må starta eit arbeid med skulestruktur med ein mykje lengre tidshorisont
 - Fasilitetar til skule (idrettsanlegg, basseng)
 - Ung befolkning – det er stadig barnefamiliar som flyttar inn til kommunen.
 - Behov for barnehageutbygging, skuleutbygging og andre tenester til barn og unge
 - Behov for fritidstilbod (særleg barn og unge)
-
- Kva utfordringar har kommunen når det gjeld kompetanse, spesialisering og rekruttering?

- Har nokså stabil kompetanse.
- Savner større spisskompetanse, som krever større enheter, spes juridisk kompetanse.
- Innen helse: mangler spesialkompetanse på rehab., hab., intensivsykepleier.
- Problem med mange småstillinger, spesielt faglært arb.kraft.
- Høg gjennomsnittsalder t.d. for lærarar og helsefagarbeidarar.
- Treng ny kompetanse og meir spesialisering.
- Bør i langt sterkare grad satse på lærlingar.
- Vidareforedling av dei tilsette vi har – tilbod om kompetanseheving.

Gjennom kartlegginga av kompetanse kjem det tydelig fram at det er fagarbeidarkompetanse det er hovudvekt av i kommunen. Det er også her vi får den største utfordringa framover, då fleirtalet har fylt 50 år. Tiltak for å dekkje inn denne kompetansen må difor bli eit viktig satsingsområdet framover. Dette kan mellom anna gjerast gjennom ei større satseing på lærlingar.

I gruppa 29 år eller yngre er det ein høg andel som er ufaglært. Dette må sjåast i samanheng med at det er mange som arbeider deltid under utdanning, særleg innan helsefag. Det er også ein høg andel fagarbeidarar og ufaglærte i aldersgruppa 60-67 år. Dette kan ein sjå i samanheng med at mange kvinner har jobba deltid i kommunen. Desse har difr ikkje alltid moglegheit til å gå av med pensjon like tidleg som dei som har jobba fulltid.

For skulane er det størst andel tilsette i aldersgruppa 40-49 år.

I kartlegginga vi har gjort er det 89 tilsette i aldersgruppa 60-67 år. Det vil seie at innan 5 år er dei felste ute av arbeidslivet. Aldersgruppa 50-59 tel også 65 personar. Mange av desse vil ha mogeligheit til å gå av med pensjon innan eit 5 års perspektiv.

- Kva finst av interkommunalt tenestesamarbeid?
 - Har god oversikt over dette, men ikkje tilgjengeleg der og då. Eit minus med interkommunalt samarbeid er at vi har liten påverknad (gjeld økonomi, innføring av ulike fellesprosjekt m.m.)
 - Nordhordland kursregion
 - Konsultasjonsteamet i Barnevernet.
 - Miljøretta helsevern
 - Regional nettverksgruppe for ungdomskulerektorar
 - Regional nettverksgruppe for barnehagestyrarar
 - SALTO
 - IKT Nordhordland
- Kva er staus i kommunane når det gjeld økonomiske nøkkeltal?
 - Det er under utarbeiding eigne nøkkeltal for skulane.
 - Ved samanliknbare nøkkeltal ser det ut som Melandskulen vert drive svært nøkternt.
 - Meland er kjenneteikna av låge inntekter og låge kostnader. Har ikkje spesielt høg gjeld. (Konkrete tal kan først inn...)

Utøving av mynde

- Skaper mangel på kapasitet og kompetanse utfordringar for utøving av mynde?
 - Det er stor grad av delegert mynde ut til tenesteområdeleiarane. Det er viktig at kompetanse følger med oppgåvene. No har vi sett oss mykje inn i oppgåvene sjølv, og «lært mens vi går». I ei tid med knappe personalressursar går meir administrasjonstid til drift og saksbehandling på avdelingane.
 - Trenger meir kapasitet og kompetanse innen jus og forvaltning. En utfordring at det er lite politisk populært.
 - Økt rettighetsfesting utfordrer oss ytterligere på kompetanse.
 - Mangel på kapasitet og kompetanse kan skape utfordringar. Juridisk kompetanse er godt dekket for enkelte område, men ikkje for alle. Tilgangen til juridisk kompetanse i arbeidsmarknaden er truleg god nok, men det har ikkje vore oppretta stillingsressursar til dette.

- Korleis er tilgangen på juridisk kompetanse i kommunen i dag?

- Kva er omfanget av klage, og korleis deler desse seg på ulike forvaltningsområder?
 - Vi har få eller ingen formelle klager på vedtak i skule/barnehage. Eit par i året av klager på eksamen/standpunktkarakter.
 - Tenker klager på vedtak (ikkje på tjenesteytingen). Har få klager.
 - Litt ulike erfaringer mtp tilsynsmyndighetene.
 - Klageomfanget bør kartleggjast konkret og spesifikt for dei ulike forvaltningsråda. Omfanget av særlovsklager ikkje kjent for gruppa der og då. Svært få saker i den kommunale klagenemnda.

- Korleis er sakshandsamingstidene, og kvaliteten på sakshandsaminga?
 - Vi meiner det er for lite effektive og klare rutinar i saksbehandling mellom tenesteområde – personalavdeling – økonomiavdeling. Skjema for mellombels avtaler, lønsmelding
 - Varierer.
 - Nokre tenesteområde slit med saksbehandlinga, og med å dokumentere rutinar og system. Habilitet i den administrative organisasjonen vert ikkje vurdert som noko problem.

- Har kommunen gode rutinar og system for utøving av mynde? Kva utfordringar er avdekket gjennom statleg tilsyn?
 - Tilsyn frå fylkesmannen avdekket avvik som er forbetra nylig i skule, med nye rutinar og malar for enkeltvedtak og rutinar for opplæring for framandspråklege elevar. Barnehage fekk ingen avvik.

- I kva grad er det problem med habilitet og kva utfordringar skaper dette?
 - Habilitet har ein eit medvite høve til på Sagstad skule, og delegerer til inspektør eller skulefagleg rådgjevar. Dei andre skulane og barnehagane har ikkje slike saker ofte.
 - Sjeldan problem i dag når det gjelder vedtak. Mange saksbehandlere / ledere bor utenfor kommunen.
 - Kan være en utfordring for politikere som ønsker å ivareta ombudsrollen.

Samfunnsutviklar

- Kva utfordringar står kommunane framføre i dag med tanke på å fremje ei langsiktig og framtidsretta utvikling, både kvar for seg og for regionen samla?
 - Kommunikasjon og samferdsel; nøkkel til samfunnsutvikling.
 - Skal vi ha fokus på næring eller boligutvikling; og avstemming av disse hensyn?
 - Savner fokus på lokalsamfunnsutvikling. Mer fokus på hva som er viktig for folk. God bomiljø, trivsel, boliger, kultur, folkehelse. Kan lett knyttes til «garantier» for å ivareta lokale tjenestetilbud. Men mangler kartlegginger hva som er viktig for folk i et lokalsamfunn; Kanskje ikke alltid det vi tror?
 - En del forskjeller i sosioøkonomiske data mellom kommunene, bl.a andel uføre. Hvilke konsekvenser får dette for strukturdebatten?
 - Kommunen har liten kontroll på faktorar som har påverknad, m.a. det som kjem frå regionalt/fylkeskommunalt nivå. P.t. er det også mykje som er uklårt pga av bompengvedtaket (m.a. vegutbygging/rekkefølgekrev)
 - Ein stor Nordhordlandskommune kan spele ei tydelegare rolle i arealplanleggina og vere ein meir markant røyst overfor det regionale leddet. Meland kommune åleine kan i mindre grad påvirke tilflytting, utvikling av næringsliv og sysselsetjing.
- Korleis er situasjonen i kommunane når det gjeld utvikling i folketal, næringsutvikling og sysselsetjing?
- Kva oppgåver og utfordringar krev felles løysingar på tvers av kommunegrensene?
- I kvar grad evnar kommunen å gjennomføre vedtak i plan- og utbyggingssaker?

Demokratisk arena

- Korleis er lokaldemokratiet organisert i dag, og kva former for deltaking er etablert?
- Korleis er rekrutteringa og engasjementet for å drive politisk arbeid?
 - Det er få unge og få nyinnflyttarar som deltar. Det er mykje særinteresser og aksjonsdemokrati. Dei som roper høgast og meistrar sosiale medium kjem gjennom med synspunkta sine. Spørsmålet er dette vil bli betre i ein større kommune – det er ikkje nødvendigvis gitt.
- Korleis er valdeltakinga og det lokalpolitiske engasjementet?

- Korleis vert den lokalpolitiske styringa utøvd – overordna styring, eller detaljstyring?
- Korleis er tilhøvet mellom saksmengde og tid til å drive lokalpolitikk i kommunestyret?

Eit sams framtids bilde på korleis det kan bli:

Tenester

- Korleis vil den demografiske utviklinga bli fram mot 2040?
- Kva vil vere behovet for arbeidskraft i dei ulike tenestene framover?
- Kva vil ein større kommune ha å seie for rekkutteringa?
- Korleis vil ei eventuell kommunesamanslåing påverke djubde og breidde i tenestetilbodet?
- Korleis kan tenestene organiserast i ein større kommune?
- Kva tenester vil ha same lokalisering som tidlegare, og kva er aktuelt å samlikalisere for å skape
- strekare, betre og meir effektive fagsmiljø?
- Kva vil ein større kommune ha å seie for kor tilgjengelige dei ulike tenestene er for innbyggjarane?
- Kan vi med hjelp av kommunesamslåing løyse fleire oppgåver i den nye kommunen og såleis redusere behovet for interkommunalt samarbeid?

Oppsummering og vurdering av tenester med omsyn til kvalitet, kompetanse, nærleik til brukar, rekkuttering, stordriftsføremoner/ulemper, sådriftsføremoner/ulemper, effektivisering.

Utøving av mynde

- Korleis vert tilgangen på juridisk kompetanse i den nye kommunen?
- Høve til å etablere gode system for eigenkontroll?
- Sakshandsamingstid som stettar krava frå næringslivet?

Oppsummering og vurdering – kva har kommunestroleik å seie for rettstyrnggleiken? Korleis vil ein kunne få til betre system for eigenkontroll og med dette redusere behovet for statlig tilsyn?

Samfunnsutvikling

Vi må leggje ein brei definisjon av samfunnsutvikling til grunn i analysa av kommunen som samfunnsutviklar. Her talar vi om strategiar for langsiktig arealbruk og utbyggingsmønstre, utbyggjing av infrastruktur, stad- og sentrumsutvikling, næringsutvikling, miljø og folkehelse i vidaste forstand. Men andre ord handlar det om korleis vi kan skalpe attraktive lokalsamfunn.

- Kva oppgåver og utfordringar krev felles løysingar på tvers av kommunegrenser?
 - Infrastrukturløysingar: IKT, breiband, veg, og transport, kollektiv tilbod,
 - Helsehus og helsetenester, folkehelseiltak, tannhelse
 - Skulestruktur og utbyggingsmønstre
 - Robust fagmiljø, pedagogisk fagsenter
 - Innføringsklasse for minoritetsspråklege elevar
 - Kompetanseutvikling, kurssenter
 - Folkehelse: Basseng, kulturhus, bibliotek
- Kva føremoner gir færre kommunegrenser i planlegginga av ei langsiktig og heilskapleg utvikling?
- Vil ein samsnslått kommune redusere behovet for interkommunalt plansamarbeid?
 - Bergen kommune vil vera ein aktør det vil vera aktuelt å samarbeida med , muligens både innan spesialisthelsetenester, transport,
- Korleis er inn- og utpendlingsmønsteret i regionen og mellom samanslåingskandidatane?
 - Det vil framleis vera stor inn-utpendling til Bergen kommune.
- Gir samsnslåing betre kapasitet til å drive innovasjonsarbeid?
 - Både ja og nei. Det er ein styrke å utveksle i nettverk i utviklingsarbeid, større lærande nettverk. Nasjonale satsingar for større prosjekt ville vera betre i ein storkommune. Det ville vera større anledning for tid og kompetanse til prosjektleiing. Potensielt kan det føre til redusert eigarskap til utviklingsarbeid, som ikkje blir nok skulebasert kompetanseutvikling.
- I kva grad er det ulikskapar mellom kommunane i synet på framtidig utvikling, og kva handlar i så fall desse ulikskapane om?
- Korleis kan ei kommunesamsnslåing påverke kommunen si rolle som utviklingsaktør, og kva vinstar vil det vere mogeleg å realisere?

Demokrati

- I kva grad kan ei kommunesamsnslåing medverke til ei meir heilskapleg og direkte styring av utviklinga i regionen?
- Ei kommunesamsnslåing vil føre til færre kommunestyrerepresentantar enn for dei tidlegare kommunane samla. Kva alternative former for deltaking kan være aktuelle for å sikre og å vidareutvikle det lokalpolitiske engasjementet i ein samsnslått kommune?

- I kva grad er det akttuelt med kommunedelsutval og kva type mynde og oppgåver kan delegerast til desse?

Oppsummering og vurdering - korleis sikre at alle deler av den nye kommunen får påverke og medverke?

Økonomi

- Korleis vil prognoser for framtidig demografiutvikling påverke kommuneøkonomien?
- Har kommunane ulik praksis når det gjeld eigedomskatt og kommunal prissetjing?
- Ligg kommunane i ulike somner for arbeidsgjevaravgift, landbrukstilskot, eventuelt andre tilskot og øyremerka tilskot?
- Har nokon av kommunane inntekter frå kraftproduksjon?
- Vil ein framtidig kommune vere meir robust når det gjeld framtidige investeringar, td i infrastruktur?
- Korleis vil ei kommunesamanslåing utløyse behov for infrastruktur, utstyr og tiltak for samkjøring og harmonisering mellom dei gamle kommunane?
- Kva vil den nye kommune motta i reforstøtte og til dekkeng av eingangskostnader?

Oppsummering og vurdering –innan kva områder ligg dei største gevinstane ved ein større kommune?

Korleis kompletteter kommunane kvarandre når det gjeld bustader, arbeidsmarknad og næringsliv?

Vil «kvardagsregionen», dvs regionen der innbyggjarane og næringsliv til dagleg rører seg, samsvare betre med dei nye kommunegrensene?